



Õiguskantsler

Teie 09.01.2024 nr

Meie 18.01.2024 nr 14-1/240102/2400383

## Õpetajate õigus streikida

Lugupeetud avaldaja

Kirjutasite, et olete mures erivajadustega laste hariduse pärast, kuna kardate, et eesootava õpetajate streigi tagajärjel tekivad õpilüngad, mille kõrvaldamiseks tuleb niigi keerulises seisus olevatel lastel teha üle jõu käivaid pingutusi.

Õiguskantsler ei tohi anda hinnangut, kas algav haridustöötajate streik on seaduslik või mitte, ega sellesse kuidagi sekkuda. [Kollektiivse töötüli lahendamise seaduse](#) (KTTLS) järgi teeb otsuse streigi ebaseaduslikuks tunnistamise kohta kohus (KTTLS § 23 lg 1). Seega saan Teie küsimusele vastata üldiselt.

Õpetajate streigi korral satuvad vastamisi laste põhiõigus haridusele ja koolikohustuse täitmine ning õpetajate kui töötajate õigus streikida (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 37 lg 1, § 29 lg 5 lause 3). Ilmselt piirab streigiõiguse kasutamine hariduspõhiõigust ulatuslikumalt siis, kui streik on kestnud juba pikemat aega. Pikaajalise streigi tagajärgi võib olla raskem heastada, sest pärast streigi lõppemist ei saa õpilastelt nõuda mitmekordse koormusega õppimist.

Kehtiv kollektiivse töötüli lahendamise seadus ei reguleeri seda, kuidas lapsed saaksid täita koolikohustust ja haridust omandada ning õpetajad samaaegselt oma töötingimuste parandamise nimel streikida. Eestile siduvaid rahvusvahelisi lepinguid ja nende täitmise järele valvavate organite seisukohti arvestades võib Riigikogu kaaluda, milline lahendus tasakaalustaks neid põhiõigusi kõige paremini, ning selle ka kehtestada. Arusaadavalt tuleks seda küsimust põhjalikult arutada ning kaasata arutellu ka kõik huvipooled.

Olen Teiega päri, et kõige keerulisemas olukorras on erivajadustega lapsed, kes vajavad väga tuge, hoolt ja järelevalvet. See, kuidas tagatakse nende laste õigused pikaajalise streigi korral, sõltub muu hulgas sellest, mitu õpetajat konkreetses koolis streigib, aga ka sellest, millist tuge on koolid ja kohalikud omavalitsused valmis nendele lastele ja vanematele pakkuma streigi ajal ning millist lahendust hariduse vajalikul tasemel omandamiseks pakub riik pärast streiki.

Lugupidamisega

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Ülle Madise

Kärt Muller 693 8418, Kart.Muller@oiguskantsler.ee